

Výzkumné centrum má proměnit kraj

Denisa Doležalová

Transformovat region z uhlího na zdravější a chytřejší má za úkol nové vedecko-výzkumné centrum, které se v pondělí začalo stavět v areálu Lékařské fakulty Ostravské univerzity.

Projekt by měl Ostravskou univerzitu skočově posunout v oblasti vědy

Rastislav Maďar, děkan

Centrum LERCO, tedy Life Environment Research Center Ostrava, dá zázemí devíti výzkumným týmům v oblasti biomedicíny, přírodních věd a behaviorálního zdraví.

Zvýší se atraktivita regionu

„Budova za bezmála sedm set milionů korun je součástí strategického projektu, který má Ostravskou univerzitu skočově posunout v oblasti vědy. Zároveň má pomoci lékařské fakultě zachovat si akreditaci pro studium všeobecného lékařství, ale i akreditace dalších studijních programů,“ uvedl děkan lékařské fakulty Rastislav Maďar.

Dodal, že stavba má být do-

Takto má vypadat nové vedecko-výzkumné centrum LERCO, jehož stavba začala včera v Ostravě.

Vizualizace archiv OU

končena v roce 2025. „V plném rozsahu bude LERCO fungovat o dva roky později. S výstavbou centra a sestavením nových vedeckých týmů se objeví řada grantových příležitostí a důraz

budeme klást na praktické výstupy přispívající k pozitivní proměně celého kraje,“ vysvětlil děkan.

Celkové náklady projektu LERCO se pohybují okolo 1,8

miliardy korun. Podle rektora Ostravské univerzity Petra Kopackého se na projektu pracuje mnoho let.

„Slavnostní zahájení stavby je důležitým milníkem.

Konečně se velká myšlenka zhodnotuje,“ uvedl rektor Kopacký.

Podle moravskoslezského hejtmana Jana Krkošky (ANO) zvýší špičkové centrum pro

vědu a výzkum prestiž a atraktivitu celého regionu.

„Dlouhá léta se potýkáme s takzvaným odlivem mozků. Projekty, jako je LERCO, mají za cíl je přilákat zpět a taky získat odborníky ze zahraničí,“ věří hejtman.

Odborníci místní i zahraniční

Unikátní ostravské centrum nebude sloužit jen místním vědcům a výzkumníkům, ale vedecké týmy mají posílit právě i zmínění zahraniční odborníci.

Ve výzkumných týmech budou pracovat například lidé z Lékařské, Přírodovědecké a Pedagogické fakulty Ostravské univerzity, odborníci z Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava, ale i lékaři z ostravské fakultní nemocnice. Propojení s komerčním sektorem zajistí spolupráce s Moravskoslezským inovačním centrem.

Projekt LERCO je finančně podpořen z prostředků Evropské unie v rámci Operačního programu Spravedlivá transformace, ve kterém je pro Moravskoslezský kraj připraveno devatenáct miliard korun.

LERO je jedním ze třinácti strategických projektů, které mají přispět k proměně moravskoslezského regionu.

Žijme / Žijmy po naszymu v knihovně

Celoroční projekt Žijme / Žijmy po naszymu připravila Knihovna Třinec s Muzeem Těšínskem. Jde o cyklus přednášek, který je koncipován jako cesta rokem, věnován je řemeslům, zvykům a tradicím na Těšínsku, Třinecku a Jablunkovsku. Cyklem budou provázen postavy górolů Hanky a Janka, hovořit budou pomocí umělé inteligence.

Projekt navazuje na přednášky, jež byly věnovány místnímu nárečí a regionálnímu umělcí Adamu Wawroszovi.

Chtěla být makléřkou, okradli ji

400
tisíc

korun vylákali podvodníci od ženy, která chtěla vydělat na kryptoměnách

Léta bude šestačtyřicetileté ženě z Olomoucka trvat, než splatí úvěry, které si vzala, když zatoužila stát se makléřkou kryptoměn. Narazila totiž na podvodníky, kteří ji připravili o více než 400 tisíc korun.

Ženu loni zaujala na internetu nabídka rekvalifikačního kurzu na makléře kryptoměn. Chtěla si přívydělat a klikla na odkaz, kde v okénku vyplnila jméno a telefon.

Poté jí zavolala žena z investiční společnosti, že ji bude kontaktovat lektor. Ten volal vzápětí. Instruoval ženu, že si bude muset do svého telefo-

nu stáhnout aplikace Kraken, AnyDesk a Wire. Zároveň měla poslat poplatek 4500 korun, což učinila. V další dny ji poradce informoval, že se jí poplatek zhodnotil. A skutečně – žena si vybrala 50 eur. „Muž ženu nakonec přesvěd-

čil, aby si vzala úvěr a investovala větší částku. Na základě pozitivní zkušenosti se rozhodla sjednat si úvěr a investovat 150 tisíc korun. Poté ji domnělý poradce přesvědčil k dalšímu úvěru na částku 250 tisíc korun. I ten si žena vyřídila a peníze investovala. Když ale chtěla později vybrat nějaký výnos, nastaly problémy,“ vylíčil Právnu policejní mluvčí Libor Hejtman.

„V současné době poškozená spláčí za úvěry měsíčně 6500 korun a bude ji trvat roky, než je zaplatí. Pachatelům, když je policie dopadne, hrozí až přet let vězení. (mhr)

■ Chybí pravidárci

Nové dárce krve a krevních složek shání transfuzní oddělení Nemocnice AGEL Nový Jičín. Největším problémem podle zdravotníků je, že klešší počet pravidárců. Loni jich nemocnice zaznamenala 474. „Vyzýváme proto zdravé muže a ženy ve věku od osmnácti do šedesáti let, aby přišli a stali se dárci krve,“ řekl Alexandra Buricová, lékařka transfuzního oddělení. (plk)

■ Muže našli mrtvého

Dva dny pátrali policisté po devětadvacítiletém muži z Otrokovic. Včera jej objevili bez známk života v zalesněném porostu u řeky Dřevnice. „Cizí zavinění jsme vyloučili, stejně jako smrt podchlazení,“ řekla Právnu policejní mluvčí Monika Kozumplíková. Podle policistů muž s největší pravděpodobností spáchal sebevraždu. (alf)

■ Gang dovařil

Kriminalisté ze Zlínského kraje odhalili skupinu výrobce a distributorů drog. Od loňska podle nich vyrobila nejméně 12 kilogramů pervitinu v ceně přibližně 18 milionů korun, které dál distribuovala. Policisté v případu obvinili deset lidí, tří z nich jsou ve vazbě. Za nedovolenou výrobu a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy jim hrozí až 12 let vězení. (alf)

■ Chtějí spoj do Brna

Radnice v Krnově, kde žije okolo 23 000 obyvatel, se zatím marně snaží o obnovení přímého autobusového spojení s Brnem. Mezi dopravci o novou linku není zájem. Přímá linka byla v roce 2022 zrušena jako nerentabilní, řekla mluvčí města Dita Círová. (zr)

Unikát: Zoo Zlín je z devadesáti procent soběstačná

Aleš Fuksa

Druhou nejoblíbenější českou zoologickou zahradou je již čtrnáct let Zoo Zlín. Vloni ji navštívilo 770 663 lidí, což byla druhá nejlepší sezona v 75leté historii. Zlínská zoologická zahrada je zároveň od roku 2003 turistickou „jedničkou“ Zlínského kraje.

Vysoká návštěvnost ovlivnila ekonomickou soběstačnost zoo. „Dosáhla loni fantastických jednadvadesáti procent soběstačnosti. To je rekord nejen v Zoo Zlín, ale také ve všech českých a slovenských zahradách,“ přiblížil ředitel zoo Roman Horský a dodal: „Opětovně překročení hranice sedmi set tisíc návštěvníků potvrzuje, že zahradu rozvíjíme správným směrem.“

Zoo potřebovala pro zajištění provozu 215 milionů korun, z toho příspěvek zřizovatele zoo, města Zlína, ve výši 23 milionů pokryl desetinu celkové částky. Sumou 1,3 milionu korun přispělo na chov vzácných a ohrožených zvířat ministerstvo životního prostředí.

Zoo Zlín hodlá začít s přirozeným odchovem slonů afrických. Vloni ke třem samicím získala dospeného samce.

Zbývající peníze zoo vydělala sama. „Hlavním zdrojem příjmů je vstupné. Změnili jsme ale systém pronájmu restaurací a vláčku, přišli se zážitkovými programy, nabízíme krmení rejnoků a žiraf, dětské letní tá-

bory, provozujeme obchody se suvenýry, rozšiřujeme nabídku e-shopu,“ vysvětlil Horský. Třímilionovou částku navíc do rozpočtu přispěli i soukromí podporovatelé zahrady formou sponzorských darů.

K prosperitě Zoo Zlín napomáhají i úspory vody a energie. Pokračovat bude projekt stavby fotovoltaické elektrárny, která pokryje podstatnou část spotřeby elektřiny Zoo Zlín. Lešně se loni dařilo také po

chovatelské stránce. „Stále jsme jedinou zahradou na světě, která v posledních letech jsme se dočkaly mláděte tapíra jihoamerického, znovu jsme úspěšně odchovali mořské rejnoky sibiř ománské, dvě mláděta marabu menšího, ary hyacintové nebo gaura indicického, největšího tura na světě,“ pochlubil se Horský.

Cenné bylo i získání dospělého samce slona afrického, díky kterému může zlínská zoo pomýšlet na přirozené odchovu sloních mláďat. To první a jediné přišlo dosud na svět před dvěma a půl lety inseminací.

Letos se začne se stavbou prvního záchranného centra pro lvy v České republice.

„Dalším projektem bude oprava původní ubikace gibbonů a tapírů v asijské oblasti zoo, nově bude objekt určen pouze pro gibony stříbrné. Rádi bychom také projekčně připravili výstavbu expozice pro levharty obláčkové,“ podotkl ředitel zlínské zoo.